

Eolas do dhaoine a bhfuil Diaibéiteas orthu

Athruithe
idirnáisiúnta ar thorthaí

HbA_{1c}

Le tacaíocht ó
Chónaidhm Diaibéiteas
na hÉireann

100 mmol/mol
11.3%

90 mmol/mol
10.4%

80 mmol/mol
9.5%

70 mmol/mol
8.6%

60 mmol/mol
7.6%

50 mmol/mol
6.7%

40 mmol/mol
5.8%

Cad é HbA_{1c} agus cad é a thomhasann sé?

Faightear haemoglobin nó (Hb) i measc cealla dearga san fhuil i ngach aon duine (is é an Hb den HbA_{1c} atá ann). Is í seo is cúis le dath dearg do chuid fola. Greamaíonn an glúcós don haemaglóibin sna ceallaí dearga chun HbA_{1c} a dhéanamh. Is de bharr imoibriú ceimiceach casta a tharlaíonn sé seo. Dá mhéad glúcós atá san fhuil, is é is mó glúcós atá greamaithe leis an haemaglóibin. Is comhartha maith é an méid haemaglóibin i do chuid ceallaí dearga a bhfuil glúcós greamaithe di, den mheán leibhéal glúcós a bhí i do chuid fola le sé nó ocht seachtainí anuas. Úsáidfidh do dhochtúir torthaí an HbA_{1c} chun monatóireacht a dhéanamh ar cé chomh rialaithe is atá do dhiaibéiteas.

Cad é nach dtomhasann an HbA_{1c}?

Ní tomhas glúcós fola ag aon pointe amháin ama é an HbA_{1c}. Ní h-ionann é agus an tástáil a dhéanann tú le do mhéadar glúcóis féin. Bíonn tú in ann súil a choinneáil ar leibhéal glúcóis do chuid fola ag amanna éagsúla i rith an lae leis an mhonatóireacht fola glúcós baile. Glacann an HbA_{1c} tomhas fadtéarmach dod' rialú glúcós fola agus léiríonn sé ar bhealach éagsúil é.

Cén fáth a dtomhaistear an HbA_{1c}?

Léiríonn an tástáil HbA_{1c} duit féin agus dod' dhochtúir, conas mar a bhí rialú do ghlúcós fola, agus féachaint ar aimsigh tú an sprioc atá agat chun na rioscaí a bhaineann le diaibéiteas a théann in aimhréidh, a choinneáil chomh h-íseal agus is féidir. Dá fheabhas is atá tú in ann do ghlúcós fola a rialú, is é is lú an seans go rachaidh do chuid diaibéiteas in aimhréidh.

Cé chomh minic is a thomhaistear an HbA_{1c}?

Go h-iondúil is é/í do dhochtúir a dhéanann an cinneadh maidir le cé chomh minic a dhéanfar an tástáil HbA_{1c}? Braitheann an cheist seo ar chúinsí éagsúla, ina measc, an cineál diaibéitis atá ort agus an tslí ina bhfuil an diaibéiteas á bhainistiú agat.

Cad iad na haonaid agus na spriocanna reatha le haghaidh HbA_{1c}?

Le roinnt blianta anuas, tá an tslí a thomhaistear HbA_{1c} ceangailte leis an tástáil DCCT, Diabetes Control and Complications Trial. HbA_{1c} a thugtar ar an tástáil seo. Tugtar torthaí an DCCT mar chéatadán. Is iondúil gur aontaigh do dhochtúir luach sprice áirithe leat don HbA_{1c} a oireann do do chúinsí pearsanta.

Cén t-athrú atá ag teacht ar an HbA_{1c}?

Tá saotharlanna in Éirinn chun athrú a dhéanamh ar an gcaoi a ndéantar torthaí an HbA_{1c} a thuairisciú. Tá córas tomhais tagartha nua curtha i bhfeidhm ag An gCónaidhm Idirnáisiúnta um Cheimic Chliniciúla agus Míochaine Saotharlainne (IFCC) chun caighdeánú domhanda a dhéanamh ar HbA_{1c}. Mar thoradh ar seo, beidh sé i bhfad níos éasca comparáid a dhéanamh idir thorthaí ó shaotharlanna éagsúla agus trialacha taighde cliniciúla ar fud an domhain. Tá na heagraíochtaí idirnáisiúnta diaibéitis ag tacú leis an bhforbairt seo. Is é an HbA_{1c} (IFCC) an t-ainm nua a thabharfar ar an dtástáil amach anseo.

Cad iad na h-aonaid nua HbA_{1c} (IFCC)?

Tuairisceofar torthaí an HbA_{1c} (IFCC) mar aonaid nua ar a dtugtar mmol/mol “millimoles / mole” in ionad %. Bíonn an réimse luachanna HbA_{1c} i measc daoine gan diaibéiteas idir 20 agus 42 mmol/mol. I measc daoine le diaibéiteas, go h-iondúil bíonn na leibhéil targaide beagáinín níos airde agus de ghnáth is é d’fhoireann leighis a shocraíonn sin leat.

Conas a n-athrófar torthaí an HbA_{1c}?

Beidh torthaí an HbA_{1c} (IFCC) an-éagsúil le h-ais na torthaí HbA_{1c} (DCCT) a bhfuil cleachtadh agat orthu ach fós, beidh an t-eolas bunúsach chéanna ann maidir le conas mar a bhí rialú do chuid glúcós i rith na dtréimhse sé/ocht seachtainí roimhe sin. Léiríonn an tábla gairid seo samplaí den chomparáid atá idir na dtorthaí.

HbA_{1c} (DCCT) (%)	HbA_{1c} (IFCC) (mmol/mol)
6.0	42
6.5	48
7.0	53
7.5	59
8.0	64
8.5	69
9.0	75

Ní chiallaíonn sé go bhfuil níos mó glúcós i do chuid fola de bhrí go bhfuil toradh an HbA_{1c} (IFCC) níos airde nó de bhrí nach raibh do dhiaibéiteas sách rialaithe. Níl ann ach bealach eile chun an leibhéal céanna bainistiú dhiaibéiteas a léiriú.

Ní h-ionann na h-uimhreacha HbA_{1c} (IFCC) ar chor ar bith agus leibhéal an ghlúcóis san fhuil. Tá siad seo cosúil leis an léamh a fhaigheann tú le do mhéadar agus laghdóidh seo an baol go meascfar torthaí an dá mhiosúir seo.

Cén uair a tharlóidh an t-athrú seo?

Ón 1ú Iúil 2010 ar aghaidh, tabharfar amach na torthaí HbA_{1c} in Éirinn sa bhfoirm HbA_{1c} (DCCT) % atá á úsáid faoi láthair chomh maith leis an leagan nua HbA_{1c} (IFCC) mmol/mol. Mar shampla, d'fhéadadh sé go léireofar an tuairisc faoi do chuid HbA_{1c} mar seo a leanas:

HbA _{1c} (IFCC)	53 mmol/mol
HbA _{1c} (DCCT)	7.0%

Leanfaidh an tuairisciú dúbailte seo, i.e. toradh an HbA_{1c} (DCCT) in aice an leagan nua HbA_{1c} (IFCC) go dtí deireadh na bliana 2011. D'fhéadfadh sé nach dtomhasfaí do HbA_{1c} ach trí nó ceithre h-uaire le linn tréimhse an tuairisciú dúbailte seo, mar sin tá sé tábhachtach go rachaidh tú i gcleachtadh ar na h-uimhreacha HbA_{1c} (IFCC) ón tús.

Má tá aon cheisteanna agat nó má tá aon imní ort faoi na h-athruithe tábhachtacha seo, iarr ar aon duine acu seo a leanas cabhrú leat le d' thoil: do dhochtúir teaghlaigh, d'altra speisialtóir diaibéitis, d'altra cleachtais nó aon duine eile atá ar d'fhoireann cúram sláinte.